

บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่นเกี่ยวในฐานะกลุ่มผลประโยชน์

นายประภัทร สุทธาเวช

ศูนย์วิทยพัทยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

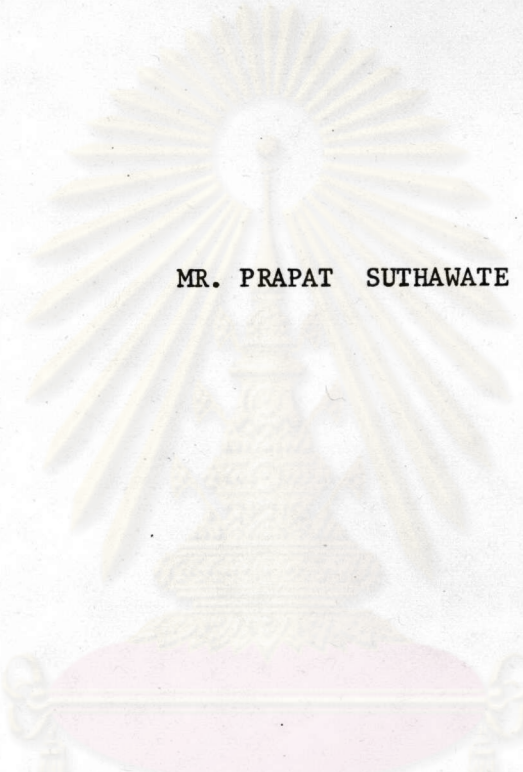
พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-482-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017641 i17332825

POLITICAL ROLE OF TRAVEL-RELATED BUSINESSMEN AS AN INTEREST GROUP

MR. PRAPAT SUTHAWATE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-482-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่น เกี่ยวในฐานะกลุ่มผลประโยชน์

โดย   นายประภัทร สุทธาเวช

ภาควิชา   การปกครอง

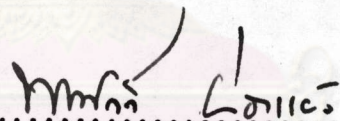
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตนารักษ์

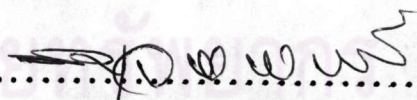

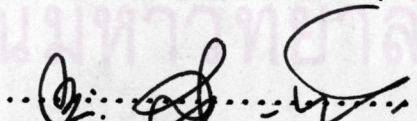
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้ให้นักศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตนารักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมล สุขพานิช-ขันทปราม)

ประภัทร สุทธาเวช : บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท่องเที่ยวในฐานะกลุ่มผลประโยชน์
(POLITICAL ROLE OF TRAVEL-RELATED BUSINESSMEN AS AN INTEREST GROUP)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิทยา สุจริตนารักษ์, 244 หน้า, ISBN 974-578-482-6

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีปรากฏการณ์แสดงว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้มีส่วนช่วยสร้าง
ความจำเริญทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรม
ประเภทนี้อย่างจริงจัง เป็นผลให้อุตสาหกรรมประเภทนี้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และนักธุรกิจท่องเที่ยวซึ่ง
เป็นกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใหม่ ก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง อันเนื่องมาจากรัฐบาลเน้นความร่วมมือ
จากภาคเอกชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุนที่ขยายตัวขึ้น จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า นักธุรกิจ
ท่องเที่ยวจะแสดงบทบาทในทางการเมืองในฐานะกลุ่มผลประโยชน์อย่างไร และมากน้อยเพียงไร เพื่อปก
ป้องผลประโยชน์ และความคิดเห็นทางการเมืองของผู้ในกลุ่มเป็นอย่างไร เพราะมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรม
ของกลุ่มในทางการเมือง

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท่องเที่ยวในฐานะกลุ่มผล
ประโยชน์ยังมีน้อย กลุ่มยังไม่ทำหน้าที่อย่างแท้จริง ในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตยและ
ในบริบทของการเรียกร้องหรือต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ กลุ่มไม่มีมวีธีการรุนแรง เช่น การประท้วงหรือ
การกระทำใด ๆ ที่กระทบต่อหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาล แต่กลุ่มนิยมใช้วิธีทางสันติ โดยการชี้แจงข้อ
เท็จจริง พร้อมเสนอแนะทางแก้ไขและการจะมีบทบาทใด ๆ ก็ดีในทางการเมือง ขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่มเป็น
สำคัญ ซึ่งการศึกษาสามารถพิสูจน์สมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท่องเที่ยว
ในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ยังมีไม่สูงนัก เพราะกลุ่มยังไม่เข้มแข็งพอ กลุ่มแสดงออกซึ่งบทบาทของตนได้
เป็นครั้งคราว เมื่อมีเหตุการณ์มากระทบ และความคิดเห็นทางการเมืองของผู้ในกลุ่มมีนัยสำคัญต่อบทบาท
ในทางการเมืองของกลุ่ม จากการวิเคราะห์พบว่า การที่นักธุรกิจท่องเที่ยวมีบทบาทในทางการเมืองน้อย
เนื่องจากปัจจัยทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรมทางการเมือง โครงสร้างของกลุ่ม และความคิด
เห็นทางการเมืองของผู้ในกลุ่ม ไม่เอื้ออำนวยต่อการที่จะให้กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองท่องเที่ยว มีบทบาท
ในทางการเมืองได้เท่าที่ควร

ภาควิชา ..... การปกครอง
สาขาวิชา ..... การปกครอง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

PRAPAT SUTHAWATE : POLITICAL ROLE OF TRAVEL-RELATED BUSINESSMEN AS AN INTEREST GROUP. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. WITHAYA SUCHARITHANARUGES, Ph.D. 244 PP. ISBN 974-578-482-6

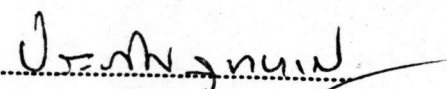
A phenomenon in the past decade has shown that the tourism industry has greatly helped develop the country's economic growth. The Government has therefore promoted and supported the industry seriously, resulting in its rapid expansion. A new interest group of travel-related businessmen has entered the political arena since the Government has stressed cooperation with the private sector to develop the economy and step up investments. An interesting point is how travel-related businessmen will handle their political roles as an interest group, and how much they can do to protect their interests. What political attitudes do the group leaders have? This is important in deciding the group's behavior in politics.

The research finds out that travel-related businessmen as an interest group play small political roles. The group has not been active under the democratic system as an interest group and in demanding or fighting for its interests. It does not agree with violent actions such as protests or any actions which may affect the state departments or the Government. It prefers peaceful negotiations by explanations and facts presentation as well as suggestions of solutions. The political roles mainly depend on the group's leading people. The research has confirmed the hypothesis that the travel-related businessmen's political roles as an interest group are still low, because the group is not strong enough. The group plays its part from time to time, when there are affecting circumstances. The analysis finds out the reasons why travel-related businessmen have little political roles. These are because of various factors, namely political factors, social factors and political culture, the group's structure and the political attitudes of the group's leaders. These are not providing sufficient encouragement for the tourism interest group to play its political role.

ภาควิชา ..... การปกครอง

สาขาวิชา ..... การปกครอง

ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

สิ่งจูงใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ เรื่องบทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่น
เที่ยวในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ครั้งนี้ เกิดจากการเล็งเห็นว่านักธุรกิจท้องถิ่นเที่ยวได้มีส่วน
สำคัญในการสร้างความเจริญทาง เศรษฐกิจให้กับประเทศชาติ และการพัฒนาอุตสาหกรรม
ท้องถิ่นจะก้าวไปไกลเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจท้องถิ่น
เที่ยว ที่จะแสดงออกเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลป้อนเข้าสู่ระบบการเมือง เพื่อช่วยให้รัฐบาลหรือ
ผู้มีอำนาจตัดสินใจในนโยบายได้อย่างสมบูรณ์

ผู้วิจัยถือว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จได้เลย หากปราศจากความร่วมมือ
และช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายที่ให้แนวทาง คำแนะนำ และสนับสนุน ทำให้ผู้วิจัย
สามารถเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

บุคคลแรกที่ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง คือ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา
สุจริตธนารักษ์ ซึ่งยินดีรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และคอยให้คำแนะนำแก้ไข

และรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ พ่องแผ้ว และ รองศาสตราจารย์ ดร.กมล
สุขพานิช-ชั้นทปราบ ที่ได้เป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้ลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้ง
ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ทางคณะกรรมการของสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว คือ คุณ
เยาวลักษณ์ แห่งสภา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและอดีตวุฒิสมาชิกและกรรมการท่านอื่น ๆ
ที่ได้เอย่ยนามในที่นี้ ที่ได้กรุณาสนับสนุนผู้วิจัยตลอดเวลาการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อ
ประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์

และผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพนมพร อัสวเดชา ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ
และขอขอบคุณพนักงานสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยวทุกคน ที่ได้มีส่วนช่วยทางใดทางหนึ่ง
ที่ทำให้การเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จ

หากวิทยานิพนธ์นี้มีคุณค่าไม่มากก็น้อย ผู้วิจัยขอให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย
ต่อ ๆ ไป แต่หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
รายการแผนภาพประกอบ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลังและสภาพทั่วไปของปัญหา.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	18
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	19
สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	19
ขอบเขตของการศึกษา.....	19
ระเบียบวิธีการศึกษา.....	20
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	21
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	21
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
การเสนอบทวิจัย.....	22
2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	24
ความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์ต่อระบอบการปกครองแบบ	
ประชาธิปไตย.....	29
ความหมายของกลุ่มผลประโยชน์.....	35

ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์.....	37
หน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์ในทางการเมือง.....	38
เทคนิควิธีในการต่อสู้ของกลุ่มผลประโยชน์.....	40
กลุ่มผลประโยชน์ไทย.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 กลุ่มนักธุรกิจท่องเที่ยว.....	48
ประเภทของกลุ่มนักธุรกิจท่องเที่ยว.....	48
สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว.....	54
สมาคมโรงแรมไทย.....	62
โครงสร้างของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองท่องเที่ยว.....	70
4 บทบาทในทางการเมืองในการต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์	
ทางการเมืองท่องเที่ยว.....	80
บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจนำเที่ยวที่แสดงออกโดยผ่าน	
ทางสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว.....	80
บทบาทในทางการเมืองของนักธุรกิจโรงแรมที่แสดงออกโดยผ่าน	
ทางสมาคมโรงแรมไทย.....	117
ความคิดเห็นทางการเมืองของผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง	
ท่องเที่ยว.....	128
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	158
บรรณานุกรม.....	174
ภาคผนวก ก. ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	182
ภาคผนวก ข. พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. 2509.....	222
ภาคผนวก ค. ข้อมูลเกี่ยวกับสมาคมการท่องเที่ยว.....	238
ประวัติผู้เขียน.....	244

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	แสดงรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยว พ.ศ. 2521-2530.....	13
2	แสดงการเปรียบเทียบรายได้เงินตราต่างประเทศของอุตสาหกรรม ประเภทส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับ ปี 2524-2530.....	14
3	แสดงลักษณะการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนัก ท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.....	96

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงหน้าที่ต่าง ๆ ของระบบการ เมือง.....	32
2	แสดงความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์ในกระบวนการทางการเมือง.....	34
3	แสดงอาณานิคมที่หน้าห้องผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศและที่ตั้ง เคาน์เตอร์บริการของสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว.....	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย